

MAGYARÁG

VII. No. 26
1938. Jan. 27

1 lei

APARE IN FIECARE ZI

Fondator:

PÁSZTOR EDE

Redactor responsabil:
Dr. SÁHY LÁSZLÓ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
ORADEA, PIATA MIHAI VITEAZUL 4

Fényes külsőségek között zajlott le az egyesülési ünnep

Bukarest, jan. 25. A főváros fényes külsőségek között ülte meg a január 24-iki egyesülési ünnepet. A katedrálisban istentisztelet volt, melyet a patriarcha celebrált. Az istentiszteleten résztvevő Goga Octavian miniszterelnök, a kormány összes tagjaival együtt, azután katonai diszfelvonu-

lásra került a sor, melynek során Antonescu tábornok, hadügyminiszter beszédet intézett a hadsereg tagjaihoz s méltatta a nap jelentőségét. Az ünnepségek után Goga miniszter elnök meglátogatta Miron Cristea patriarchát.

Hétfőn volt a Ferdinand lo-

vagrend hagyományos évi disz lakomája. A királyi palotában Őfelsége II. Károly király, Mihály nagyvajda és Erzsébet főhercegnő fogadta a lakomára érkező vendégeket. A vacsora negyed tizenkettőig tartott s elsőnek Jorga Miklós, utolsónak pedig Vaida Sándor távozott a királyi palotából.

Harmadik helyen szerepel a nemzeti parasztpárt a választáson

Részben helytadtak Maniu kontesztációjának

Bukarest, jan. 25. A központi választási bizottság több napon át tartó tárgyalás után hétfő délután hozott határozatot a nemzeti parasztpárt elnökének, Maniu Gyulának a választási listák sorrendje ellen beadott óvása ügyében. — Mint ismeretes, Maniu Gyula első óvását azon a címen adta be, hogy a pártok január 18-án 7 óra után jelentkeztek a központi választási bizottságnál s így jelentkezésük érvénytelen, miután a minisztériumok munkaideje 7 órával véget ér.

Éppen ezért Maniu óvása szerint csak azok a jelentkezések érvényesek, melyeket január 19-én reggel nyújtottak be.

A választási bizottság hétfői döntésével egyrészt helyt adott a nemzeti parasztpárt óvásának és megsemmisítette az eddigi listát azon az alapon, — hogy csupán a január 19-én reggel történt jelentkezések érvényesek.

Éppen ezért a központi választási bizottság által megállapított hivatalos lista így fest.

1. Kormánypárt.
2. Liberális párt..
3. Nemzeti parasztpárt...
4. Román front....
5. Mindent a hazáért.....
6. Hazafias front.....
7. Radikális parasztpárt.....

A központi választási bizottság döntése nem érinti a közigazgatási listákat, így a közigazgatási választásokon az eredeti sorrendben elfogadott lista szerepel

HORTHY magyar kormányzó Lengyel országba utazik

Varsó, január 25. A lengyel sajtó élénken foglalkozik Horthy Miklós magyar kormányzó lengyelországi látogatásával, amely a közeljövőben zajlik le. A lengyel lapok megjegyzik, hogy a Duna-medence kérdését sürgősen rendezni kell s e téren vezetőszeret kell biztosítani Magyarországnak.

Repülőtémdások Teruel környékén

Páris, január 25. A nemzeti főhadiszállásról érkezett jelntés szerint a nemzeti csapatok Teruel körül elfoglaltak több köztársasági állást. Huenza tartományban a nemzeti repülőgép támadást intéztek az egyik város ellen, amelynek polgári lakossága közül 1 az életét vesztette.

Olaszország fejleszti kereskedelmi flottáját

Róma, január 25. Az olasz kormány intézkedéseket léptetett életbe a tengeri kereskedelmi flotta fejlesztése érdekében. Az olasz kormány elhatározta, hogy 44 új kereskedelmi gőzöst építtet 240 ezer ösztönna ürtartalommal. Az építkezésekre másfél milliárd lirát fordítanak.

A német külügyi állam- titkár Budapesten

Budapest, jan. 25. Bohle német külügyi államtitkár Budapestre érkezett. A német diplomata a keddi napon felkereste Apor Gábor helyettes magyar külügyminisztert, akivel hosszasan tanácskozott. — Este az Operaházban diszleőadáson vett részt a német küldött, majd megjelent a külügyi társaság vacsoráján. A német sajtó nagy jelentőséget tulajdonít a német külügyi államtitkár budapesti megbeszéléseinek.

A szovjet megszakítja a kereskedelmi összeköttetést a „jobboldali államokkal“

Genf, jan. 25. Szerdán ül össze a Népszövetség jubiláris, 100-ik ülésszaka. A nagyhatalmakat ezen az ülésszakon külügyminiszterei képviselik. — Genfben már megérkeztek Eden Delbos, Litvinov és Beck. E tényből arra következtetnek külpolitikai körökben, hogy nem annyira a napirend letárgyalására fektetik a fősúlyt, hanem arra, hogy a külügyminiszterek az aktuális kérdésekben egymás között folytassanak megbeszéléseket.

Egyes párisi lapok értesülése szerint eredetileg úgy határoztak Moszkvában, hogy a párisi szovjet nagykövet képviseli Genfben Oroszországot. Vélkül mégis Litvinovot küldték ki. Tény, hogy Litvinov külpolitikai ténykedéseit illetőleg a szovjet nagytanács részéről a multban igen erős kritika hangzott el, ám Litvinovot újból megválasztották külügyi népbiztossá s őt küldték ki ismét Genfben, hogy még jobban kihangsúlyozzák Genfben a

Szovjet politikai világszemléletét. Litvinov külpolitikája két eshetőséggel számol: az egyik szerint a Szovjetnek szakitania kell a kereskedelmi kapcsolatok terén a jobboldali államokkal.

Időjárás

Enyhe északnyugati szél, változó felhőzet, több helyen esővel. A nappali hőmérséklet keleten emelkedik, nyugaton alig változik.

Ma: a nagy ujévi „rumba“ ajándék-akciónk 37. számú szelvénye

Zsidóvallásra akart áttérni négy szatmári cselédleány

Négy cselédleány megjelent a református egyházi hivatalban, valamint a zsidó hitközségnél s bejelentette, hogy át akar térni a zsidó vallásra. — Mindkét helyen elutasították kérésüket azzal, hogy a törvény nem engedi meg az érdekből való áttérést.

Miért táj a skót rekruta lába?

Az Evening News szerint a woolvichi helyőrség pótkere-téhez számos ujonc érkezett a legtávolibb skóciai hegyvidékekről. Ezek soha nem viseltek semmiféle lábbelit és csak nagyon nehezen szoknak hozzá a cipő viseléséhez. Az egyik kiképző altiszt megvizsgálta egy sántikáló ujonc panaszát, aki azt állította, hogy semmiféle kincsiári cipő nem illik a lábára. Kiderült, hogy először két bal- és azután két jobb-cipőt viselt és nem tudta a két-lőt megkülönböztetni.

8 évig harcolt egy falabért

Nyolc évi elkeseredett harc után, amelynek folyamán egy Laikin nevű Angliában élő, jelenleg belford lakos, bécsi születésű asszony a leghihetlenebb kitartással és leleményes-séggel küzdött jogaiért, a szegény varrónő most tekintélyes vagyonhoz jutott. A bécsi bíróság megítélte számára egy mü-lábat, amely azonban 88 ezer schillinget ér. Az ügy háttere igen érdekes, amennyiben a varrónő férje annakidején Angliában vagyont gyűjtve, végül is egy uccai baleset következtében abbahagyta mester-ségét, hazatért Bécsbe, ahol megnősült. Senki sem tudta akkor, hogy pénzét hová rejtette. Csak a felesége jött rá a titokra és mikor férje meghalt mindenáron a mülábat akarta megszerezni. De a lábat a halottal együtt eltemették és csak később, egy temetőrendezés alkalmával foglalta le a hatóság az asszony különféle titokzatos és névtelen bejelentése alapján. A gyanu abban állt, hogy a férjét megmérgezték. Ennek ellenkezője most kiderült és a mülábat, melynek belsejében a 88 ezer schilling hiánytalanul megvolt, átadták jogos tulajdonosának, a szegény varrónőnek.

Makulatura

njságpepir nagy tételben is kapható

Pásztor Ede cégnél

Oradea, Piața Mihai Viteazul 4. sz.

Tizennégyéves fiu rabló-támadása a nyílt uccán

Budapest, jan. 25. Tegnap este 10 óra tájban izgalmas jelenetek zajlottak le a Király ucca és a Csengery ucca sarkán. Bárdos Erzsébet magán-tisztviselő nő hazafelé igyekezett az Aréna ut 80. számú lakása felé. Egy sötét uccasarkon

hirtelen egy fiatal, rövid-nadrágos fiu ugrott eléje, aki konyhakést szegezett a melléne

és reákiáltott:

— Ide a pénzed!

A következő másodpercben a fiatal gyerek

kikapta Bárdos Erzsébet kezéből a konyhakést

és egy szempillantás alatt futásnak eredt vele. A meglepett és halálrémült leány néhány másodpercig földbegyökerezett lábbal, megnémultan állt, azután pedig kétségbeesetten, rémülten sikoltozni kezdett. A járőrök észrevették a fiatal fiut, aki egyik kezében a konyhakéssel, másik kezében pedig a konyhakést tartva menekült. Az ucca közönsége közül

többen utána vették magukat és rövid üldözés után elfogták.

A fiatal rablót bevitték a fő kapitányságra, ahol őrizetbe vették.

A dolgozó háziasszony

Dolgozó nő barátnőmmel találkoztam a napokban, aki melatlankodva mesélt el egy beszélgetést.

Régies gondolkodású család körében töltötte szabad délutánját s egy női lap cikke nyomán a dolgozó nőkre terelődött a vita. A háziasszony és barátnői, háztartásban dolgozó asszonyok, az írott szó bátorítására kikeltek az ugynevezett dolgozó nők ellen.

A dolgozó nőknek rendetlen a házatája — mondták — minden holmijuk szétzúlik. Kétszerannyiba kerül a háztrátás, mert nem értenek a házvezetéshez s a személyzet meglapja őket. Mégis nagyobb becsületük van, mint a háziasszonyoknak, mert elsején hozzák a fizetést. Szegény, otthon dolgozó feleségek munkáját semmibe veszik, holott ők többet vesznek, mint a készhez hazakerülő dolgozó nők.

Hiába érvelt barátnőm s hivatkozott a dolgozó nők kemény életküzdelmére. Nem ért semmit a kenyérharc nehéz ségeinek felemlítése s mindaz a sok sérelem, ami a dolgozó nőt munkaközben éri. Az asszonyok a maguk igazát érezték, s lám az említett író is nekik ad igazat s többre becsüli szerepüket a dolgozó nőnél.

— Mit is felelhettem erre? Hol az igazság?

Ugy gondolom, hogy a kiindulópontnál történt hiba. Helytelen álláspont szembeállítani a háziasszonyokat az irodákban, üzletekben vagy orvosi rendelőkben dolgozó nőkkel. Nem lehet úgy megfogalmazni a kérdést, hogy a házon kívül dolgozó asszonyok rendetlenek s a háztartásbeliek mind mesterei a beosztásnak. Mindannyian ismerünk csak háztartással foglalkozó nőket, kiknek süllyedő hajóhoz hasonlít az otthonuk s nyugodt, rendes házatájú dolgozó asszonyokat. A rend és tisztaság nem a háziasszonyok előjoga. Viszont

épp oly hiba lenne csak a gépírást, vagy ruhaszabást munkának beállítani.

A dolgozó háziasszony és kegyérkereső nő közt végeredményben nincs ellentét s tudatlanság, vagy rosszhiszeműség mesterséges szakadékot ásní közéjük. A lóto-futó, bevásárlást végző, gyermekeit nevelő háziasszony munkája, a mai társadalmi viszonyok között, hasznos és bizonyos fokig pótolhatatlan hivatás. Személyes hátránya s nem kisebb értékűsége a feleség és anya nehéz szerepét betöltő nőnek, hogy ez ért a munkájáért nem kap külön fizetést. Ezzel szemben a dolgozó nők felelősségteljes munkája, kényszerű alkalmazkodása a kenyérharc kiméletlen formához, megbecsülést érdemel.

Calipso Botéz asszony, a romániai nőmozgalmak egyik vezetője utóbbi nyilatkozatában a fővárosban lejátszódott bojárny kapcsán, különbséget tett „fogyasztó” és „termelő” nők között. Ez a meghatározás alig hanem megvilágítja a „háziasszony és dolgozó nő” problémát is.

Bizonyos formai hasonlóság folytán a háziasszonyok tévesen azonosítják magukat a nagyvilági, sok esetben félvilági élet határait suroló hölgyekkel. Holott életükben csak annyi hasonlóság van, hogy egyik sem kap elsején fizetést. Az igazi közösség a dolgozó háziasszony és gépirónő között van. Egyformán érinti életüket az élelmiszerek drágulása, s olyan mindegy, hogy a saját maga, vagy a férje állása forog veszélyben. Dolgozó nő a komoly háziasszony is és igazi ellentét nem közté és a fizetésért dolgozó nő között van. Mindannyian termelő nők nek számítanak s lényegbevágó távolság csak a dísz tárgyak felhasználó „fogyasztó” nők től választja el őket.

RUMBA-JEGY

SZELVENY

37

Aki a folytatódóan megjelenő számokat összegyűjti, résztvesz a „Rumba” játékban

1937—1938. december—január

Rejtélyes amerikai demars Tokióban

Washington jan. 25. A külügyminisztérium közli, hogy Grew, az Egyesült Államok tokiói nagykövete, erélyesen tiltakozott a japán kormánytól amiatt, hogy a japánok január 15-e óta

tizenöt esetben sértették meg Kínában élő amerikaiak tulajdonjogát.

E tiltakozás eredményeképpen a nankingi japán hatóságok biztosították Allison amerikai konzult, hogy megteszik a szükséges intézkedéseket hasonló esetek megismétlődésének elkerülése érdekében.

Ujabb három kivégzés volt Berlinben

Pénteken délelőtt bárdal kivégezték Gerhad Diehl, Felix Bobeket és Arthur Reschket. Az első kettőt hazaárulás, a harmadikat kémkedés miatt ítélték halálra.

Mozi a templomban

Anglia kétszáz templomában mozivásznat és vetítőkészüléket szereltek fel. Nemsokára Londonban két templomban már meg is kezdődnek az előadások. A templomban vetítendő filmek természetesen szigorúan vallásos tárgyúak és céljuk a hívők erkölcsi felfogásának kimélyítése. Két film már rövidesen előadásra is kerül. Az egyik biblikus tárgyú lesz, a másik Tolsztoj egyik gyönyörű elbeszélése alapján készült és az irgalom és eméltérszeretet érzéseit lesz hivatott terjesztetni és öregbiteni.

Roosevelt nőt nevez ki a legfelsőbb bíróságra

Jövő héten nyugalomba vonul a „kilenc öregember” legfelsőbb bíróságának egyik tagja, Shuterland bíró. Roosevelt tervei szerint a legfőbb bíróságban asszonyt nevez ki. Florence E. Allen 53 éves californiai bíró nevére esik.

Hatalmas méretű köröm- és szájfájás pusztít Európában

Az Atlanti Óceán mentén fekvő államok után már Németországot is elérte a járvány

Bukarest, jan. 25. Félelmetes arányokban terjedt el Európában a legveszedelmesebb járvány, a száj- és körömfájás, amely a fertőzött országok szarvasmarhaállományában — rendkívüli pusztításokat vitt végbe. A tavaly kitört és szét-hurcolt járvány méretei aggasztóak: Nyugateurópától a Balkánig terjed már a fertőzés vonala, a járvány jellege pedig kifejezetten rosszulindult, a kórokozót pedig — sajnos — mai napig nem sikerült felfedezni s így az aktív immunizálás, az igazán eredményes védekezés legkomolyabb fegyvere még mindig nem áll rendelkezésre.

A száj- és körömfájás kórokozója még a rettegett gyermekparalízis bacillusánál is kisebb: a milliméter két-három milliommód részét teszi ki s átcsuszlik minden baktériumszűrőn. Az ilyen filtrálható vírus tehát nem akad fenn a szűrőn, nagyságára éppen ezért csak következtetni lehet s ember szeme még nem látta ezt a parányi kórokozót, amely nagy és hatalmas országok nemzetgazdaságára mér súlyos csapásokat.

Egybehangzó jelentések szerint tavaly május végén Észak-Afrikából importált beteg birkák hurcolták be a járványt Franciaországba. Alig telt bele néhány hét, egész Franciaországból egyetlen óriási járvány fészkek lett. A kamarában elhangzott szenvedélyes felszólalásokból és miniszteri válaszokból kiderült, hogy a francia állatállomány, amely 1926-ban érte el a békebeli 38—40 milliós létszámát (szarvasmarhák, sertések és juhok együtt) súlyos veszélyben forog. A parlament most legutóbb 40 millió frankot szavazott meg a kényszerűségek révén súlyos veszteségeket szenvedett gazdák kártalanítására. Ez az összeg elenyészően csekély, hiszen egyedül a két rajnai departamentben közel 300 millió frank a kár. Összesen másfél-milliárd darab jószág pusztult el.

Svájcban szeptember 4-én észlelték az első megbetegedést a solothurni Kantonban. A franciák határ mentén egy tűzvész gyorsaságával terjedt a fertőzés. Genf kantonban az állatállomány 10 százalékát kellett levágni. A határon elkésztett harcok folytak: svájci parasztek barrikádokkal védekeztek az úgynevezett „kishatár forgalom” ellen és az országban retteggve gondoltak arra, hogy a járvány megbénítja és esztendőkre visszaveti a Svájc számára annyira fontos tenyészállat-exportot. 1937 december 31-ig tíz fertőzött kan-

tonban 5542 megbetegedés történt, ebből 4042 darabot kényszerlevágással pusztítottak el.

Németországot a badeni határon érte a járvány első támadása. Ma már a badeni körzések husz százalékát megfertőzte a vész, amely a bajor Pfalzban, a Saarvidéken és a rajnai tartományon keresztül egészen Németországig eljutott. A védekezés példászerű, a járvány azonban az amúgy is

érezhető tej- és vajhiány mellett komoly veszedelemmel jelent a népelelmezés számára. A nagyszerű egészségügyi szervező magas hatásfoku szérummal végzi a védőoltásokat. — Eddig 1883 községben, 25 ezer gazdaságban fordult elő fertőzés.

Kiméretlen eréllyel küzd Anglia is, ahová rejtélyes módon szintén eljutott a járvány. — Egyesek szerint a nemzetközi

légiforgalom postagépei, mások szerint argentinai velőcsont-konzervek hurcolták be a szigetországba a fertőzést. Kalandos elméletek azt állítják, hogy vándormadarak hozták volna őszi vonulásuk alkalmával a fertőzés csiréit. A járvány ellen drákói szigorral küzdenek.

Belgium január elején 14 ezer fertőzött gazdaságot jelentett. Hollandiában eddig 5 ezer gazdaságban lépett fel a vész. Több eset fordult elő Dániában, Lengyelországban, Jugoszláviában, Csehszlovákiában és Felsőolaszországban.

Szakemberek szerint a kemény fagy gyengíti a járvány erejét s a külföldi hírek szerint a most lezajlott fagyhullám tényleg mintha már megtörte volna a fertőző vész offenzív erejét.

FLUERAST, MICESCUT és Ehrenfeldet kizárták a szociáldemokrata pártból

**A nemzeti parasztpárt paktumot köt a szociáldemokratákkal
Külön pártba tömörül a liberális párt H. csoportja?**

A Curentul írja:

Szombati este az általános munkáskonföderáció végrehajtóbizottsága ülést tartott. Az ülésen a konföderáció tagjainak magatartásával foglalkoztak a munkakamarák interimárbizottságaiban való részvételével foglalkoztak. A bányászszövetség képviselője, Petre Mihaila, határozottan állást foglalt az ellen, hogy konföderáció tagjai elfogadják a kamarák interimárbizottságaiban való részvételt és a szövetségből való kilépéssel fenyegetőzött. Hasonló állásfoglalásra helyezkedett a magánisztviselők főtákará Corneliu Bragadireanu is. Másrészt úgy ér-

tesülünk, hogy a szociáldemokrata párt fővárosi tagjai Flueraş, Mirescu és Ehrenfeld kizárását kérik a pártból, mert ezek minden párt-jóváhagyás nélkül elfogadták kinevezésüket a kormány által kinevezett interimárbizottságokba.

Ugyancsak a Curentul írja, hogy a nemzeti parasztpárt és a szociáldemokrata párt között elvileg kartell jött létre. Maniu Grigorovici-csal tárgyal. Maniu a hét folyamán Erdélyben helyi jellegű politikai csoportokkal és a kisebbségek képviselőivel fog tárgyalni. — Ujjászervezik a parasztgárdákat is.

A lap szerint a liberális párt

több csoportja még mindig elégedetlen és valószínű, hogy

külön pártot alakítanak I. G. Duca liberális párt név alatt.

Az új alakulat a Román Fronttal kötne választási kartellt.

A georgisták között is elégedetlenség uralkodik — írja a Curentul. — Listavezetőnek ugyanis Gheorghe Bratianu kívül csak Const. Tomat, Ada Constantinescut és dr. Zigre Nicolaet jelölték. Dr. Zigre Miklós azonban nem fogadta el a neki felajánlott máramarosi listavezetői tisztséget.

A Timpul cáfolja azt a hírt, hogy Popovici Mihály ki akar lépni a nemzeti parasztpártból.

Julianna holland trónörökösű ikreket akar Eleven gólyát kapott ajándékba

Amszterdam, jan. 25. A soestdijki kastély körül éjjel-nappal ezrekre menő tömeg várakozik. Egész Hollandia azt reméli, hogy Julianna hercegnőnek fia fog születni. Ezt szeretné Bernát herceg is, azonban Julianna trónörökösű szíve mélyén jobb szeretné, ha leánya születne. Meg is írta legjobban barátjának, Roel asszonynak, akinek a férje Bernát herceg szárnysegéde. Ebben a levélben Julianna kijelenti, hogy miután „Benno” és Hollandia lakossága fiút szeretne, ő maga pedig lányra vágya, a legjobb lenne, ha ikrei születnének.

Az utolsó órái herceg, aki a soestdijki kastélyban szü-

letett: Henrik herceg volt, aki 1920-ban pillantotta meg a napvilágot. Bernát herceg kijelentette, hogy az újszülöttről vagy az újszülöttekről ő akarja az első felvételt készíteni. Bernát herceg szenvedélyes filmamatőr és a soestdijki kastélyban legutóbb valóságos házimozi szereltek fel. A trónörökösű férje mozgóképet akar készíteni gyerekeiről jóformán abban a pillanatban, amikor megszületett.

Egy holland professzor, van Embden, megvásárolta egy brabanti parasztagdának a gólyáját. Hódolatleljes levélben felajánlotta a gólyát Julianna trónörökösűnek, aki hajlandó is volt elfogadni az aján-

dékot. A bűvész azonnal vonatra szállt és a vasuti fulkében egészen Amersootig magával is vitte a gólyát. Amikor a kaulauz és az utasok megtudták, hogy hova megy a gólya: senki sem emelt kifogást a különös utitárs ellen. Amersootból autótaxin vitte a barátságosan kelepelő gólyát a soestdijki kastélyba. Itt már minden előkészületet megtettek fogadására és valóságos kéjakot építettek számára a parkban. Az igazi „gólya” mindazáltal sehogyan sem akar megérkezni, bár az orvosok szerint most már igazán minden pillanatban bekövetkezhetik az örömdetes családi esemény.

A kiválasztott

— Regény — 42

Pike megszólalt:

— Sajnálom, uram, hogy hosszú ideig várakoztatam. Miben állhatok rendelkezésére?

Pike gondosan tanulmányozta vendégét. Megbízható, egyenes jellem, állapította meg. Jelesleg haragos, vagy meg van rémülve. Vagy mind a kettő. Valószínűleg mind a kettő!

Trevor Heath kalapját és botját maga mellé tette le a földre. Előrehajolt és egyenesen Pike szemé közé nézett. Minden bevezetést mellőzve, rátért a tárgyra.

— Miss Susan Kerről van szó, a menyasszonyomról...

Pike elrejtette meglepődését. Most már emlékezett Susan Kerr nevére... Susan Kerr... Ismeri őt; ő is a Watch House-ban tartózkodott Mrs. Hale-Storford meggyilkolásakor. Ez is olyan ügy, amelyet legjobb volna elfelejteni úgy a maga, mint a Scotland Yard érdekében.

— Nyugalmat erőltetve, udvariassan kérdezte:

— Miss Kerr, uram? Sir David és Lady Kerr leánya?

Heath bólintott:

— Ugy van. Főfelügyelő ur ismeri őt. Azért kerestem fel önt, mert amint Susantól értesültem, ön vezette a nyomozást Polferryben, a Yard megbízásából, Mrs. Hale-Storford meggyilkolása ügyében. Így van?

Pike bólintott.

— Helyes!... Bocsásson meg, nem tudom a dolgot ülve elmondani. Járnom kell.

Idegesen ugrott fel és hosszú léptekkel mérte végig a szobát. Pike némán követte a tekintetével.

— Nem tudom, hol is kezdem — kezdte Heath.

Pike látta, hogy halálosan sáppadt és mód fölélt izgatott; valami rendkívüli esemény hozhatta ki ennyire a sodrából.

A főfelügyelő csöndesen megjegyezte:

— Kezdje az elején, sir. Azt hiszem, amit el akar mondani, a Polferryben elkövetett gyilkossággal van kapcsolatban.

— Hogy kapcsolatban van-e, meghiszem azt!

Heath az asztalra támaszkodva nézett Pikevel farkasszemet.

— All right, megpróbálom a. elején elkezdni. Ön ismeri a Polferry-ügyet. Ön tudja, hogy Mrs. Hale-Storfordot valaki a házbeliek közül megölte. Nemde?

Pike hosszú képeinek kifejezése változatlan maradt. Nyugodtan mondta:

— A saját kérdéseire ön maga válaszoljon. Kérem folytassa. És jobb volna, ha helyet foglalna.

(Folyt. köv.)

Megvette a koporsóját, a sirhelyét, kinyomatta és megcimezte a gyászjelentéseit egy túlőpszállási tanítónő

Fülőpszállásról jelentik: — Vasárnap délután kísérték utolsó útjára a fülőpszállási református temetőbe Csehi Ilona 55 éves tanítónőt. A különös és teljesen visszavonult életét élő tanítónő halála után érdekes és meglepő dolgok derül-

tek ki. Csehi Ilona néhány hónappal ezelőtt egy asztalosnál megcsináltatta koporsóját és azt a lakásában őrizte. Gyertyákról is gondoskodott, gyászjelentését is kinyomatta csak éppen a dátumot kellett még azokba beleírni. A tanítónő

meg is címezte a gyászjelentést, amelyben elparentálta saját magát. Sirhelyet is bérelt magának, a temetést is előre megrendezte, úgyhogy egyetlen rokonának sem volt semmiféle teendője a furcsa élet, tanítónő temetésével.

Elítélték a hanyag orvosokat mert betegük meghalt

Békésgyula, jan. 25. A gyulai törvényszék hosszas és izgalmas tárgyalás után hirdetett ítéletet a gondatlanságból okozott emberölés vétségével vádolt dr. Ladányi Imrének és

három orvostársának bűnében.

A törvényszék dr. Ladányi Imrét gondatlanságból okozott emberölés bűnében bűnösnek találta és 800 pengő pénzbüntetésre ítélte, ellenben a hi-

vatástól való eltiltást mellőzte. Dr. Haskó Józsefet testi épség elleni kihágás miatt 50 pengő pénzbüntetésre ítélték, dr. Somogyi Gábort és dr. Körber Tivadart felmentették.

Most már jöhet a vizözön...

Egy amerikai szekta 4 Noébármákkal várja az özönvizet

Együtt van már a hat emberpár is. .. Elhajtották az összes tenyészállatokat

Amerika egyes szektái új vizözönre készülnek. A Texas állambeli Laredo városában a Rio Grande del Norte hullámain a múlt év folyamán felépítették az új Noé bárkáját. Egy ottani vendéglős az elnöke, illetve főpapja az ugynevezett Istenváros szektának, a mely Laredo vidékén nagy elterjedtségre tett szert és ez a szekta, állítólag több tudós számítása alapján azt hirdeti, hogy az elkövetkezendő hét esztendő valamelyik péntekjén megered az eső és két esztendőig nem áll el, tengerek kiöntenek, egyszóval a földgolyót új vizözön fogja elpusztítani és kivész az emberiség. Annak idején, bár rájuk olvasták megfelelő helyekről a tényt, hogy a hajdani vizözön csupán a Földközi tenger vidékén pusztított, abban az időben, a mikor ez a tenger még kisebb nagyobb tavacsokból állott és az Atlanti óceán átszakította a Gibraltári szoros és irtózatoss víztömegével elárasztotta a mai Földközi tenger helyét, a hol meg is állapodott: a laredói szektáriánusok nem engedtek állításukból semmit s egy-

másután négy Noé bárkáját építették föl.

Most készült el a negyedik Noé bárkája, huszezer tonnás hajónak megfelelő nagyságban. Mind a három régebbi bárka évek óta szálloda céljait szolgálta, most a negyediket is beállították az idegenforgalom szolgálatába, de a legközelebbi huszét előtt kiüritik azokat, mert a vendéglős-főpap tanítása szerint vagy ezébben, vagy jövőre megérkezik a vizözön. A dologban a legérdekesebb az, hogy a laredóiak már

azt a hat emberpárt is kiválasztották, akik majd beszállnak a bárkába és egy új embergeneráció összeleinek fognak számítani a messze jövőben.

A bárkák ügye most azért került napirendre, mert egy laredói farmer, aki évek óta a legszebb tenyészállatokat neveli a bárkák részére, följelentést tett, hogy összes tenyészállatait egy éjszaka folyamán elhajtották.

Igy került közelebbi összeköttetésbe az amerikai rendőrség a vizözönrel.

Önvédelemből megölte támadóját egy nagyecsedí gazda

Nagyecsedről jelentik: Az este Murguly Károly jómódu gazdálkodó, Szántó Gusztáv nagyecsedí fűszerüzletében ösztetálalkozott régi haragosaival Pataki Lajossal. Pataki negyedmagával rátámadt Murgulyra, mire a megtámadott gazda revolvert rántott és tá-

madói felé lőtt. Patakit tüdő- és haslövessel szállították a mátészalkai kórházba, ahol vasárnap meghalt. Murguly önként jelentkezett a nyiregyházi ügyészségen és bejelentette, hogy önvédelemből használta a fegyvert.

Nemcsak a tökéletes profil fegyvere a nőnek!

Ugyanolyan fontos, hogy az arcbőr bársonyos, friss, üde és tiszta legyen. Ennek elérése egyedül csak a Floreal krémekkel és puderekkel lehetséges. A Floreal krémek és puderek teljes biztosítékot nyújtanak Önnek arra, hogy arcbőre sima és üde lesz, mert a legtökéletesebb gyógyhatású nyersanyagokból készülnek. Az arcbőrt ápolják és kiválóan tapadó képesek. Floreal krémek 40 lei téglényenként, Floreal puder 30, 50 és 90 lei. — A Floreal cikkek főraktára: Pap Drogueria Oradea, Bulvardul Regele Ferdinand No 9. Telefon 6-56.

Kormányválság Bulgáriában

Szofia, január 25. Szofiában emeneti kormányválság volt. Hétfőn a hadügyminiszter és a belügyminiszter lemondottak. Hétfőn délután megtörtént az új hadügyminiszter és belügyminiszter kinevezése. Estére újabb kormányválság tört ki, amennyiben Bemroff kereskedelmi miniszter mondott le. Utódját még nem jelölték ki.

Leégett egy temesvári építész villájának teteje

Liuba János temesvári építész villájában szombaton tűz ütött ki. A tűz az emeleti szobákban keletkezett s pillanatok alatt lángokban állott az egész tetőzet. A kár 30 ezer lej.

SZENZÁCIÓS AJÁNLAT

Ingyen szállítjuk az első tartály

„ARAGAZ“-1

minden új magánfogyasztóknak f. é. január 15-31. között

ORADEAI KÉPVISELET:

FRATII KOMLÓS ORADEA

Strada Nicolae Iorga 13. - Telefon: 3-72.

Nem hiányozhat egyetlen háztartásból sem az „ARAGAZ“

A gyilkossággal végződött családi háromszög erkölcsdrámája a fővárosi esküdtszék előtt

Bukarest, január 25. Ismét ugynevezett „nagy per” tárgyal a fővárosi esküdtszék. A vádlott: Tomegaru Constantin ügyvéd, aki felesztendővel ezelt három revolverlövessel megölte Stravolca Constantin nevű ügyvédtársát.

Az ok: az áldozat elcsábította a vádlott feleségét, aki 18 esztendei boldog együttélés után elvált férjétől.

A terjedelmes vádiratból kiderült, hogy Tomegaru Constantin ügyvéd 1918-ban szerelmi házasságot kötött első feleségével. Egészen 1936-ig semmisem zavarta meg példás csa-

ládi életüket, amikor azután a láthatáron megjelent Stravolca ügyvéd. Ez egy perben képviselte Tomegarut s így került ennek házába. Az egyszerű baráti kapcsolatok Stravolca és a vádlott felesége között később más fordulatot vettek. Így ment ez egészen 1936-ig, amikor Tomegaruné, egy rendkívül heves családi perpatvar után hosszabb utazásra indult Stravolca gépkocsiján. Az asszony hazaérkezése után a veszekedések ismét megkezdődtek és lakásadónőjük vallomása szerint a perpatvarok rendszerint abból kezdődtek, hogy

az ügyvéd, felesége segítségével bizonyos pénzösszeget akart kapni a házibaráttól, Tomegaruné azonban ebbe nem volt hajlandó belelemenni. Az asszony végül is elvált férjétől. Tomegaru látván, hogy ügyvédtársa most már végleg elszakította tőle feleségét, elhatározta, hogy megbosszulja magát.

Az elmúlt év június 22-én a Clădirea Romaneasca” palota előcsarnokában összetalákoztak Tomegaruval, akire háromszor rálőtt. Az áldozatot kórházba szállították, ahol öt nappal később kisenvedett.

„Meggyilkollak és elsőosztályu temetést rendezek neked...”

Ezt tartalmazza a vádirat. És most lássuk, mit mond a vádlott.

Teljes két órán keresztül beszél. Előbb részletesen ismerteti életé történetét, majd arról beszél, miként ismerkedett meg Stravolcával, aki tönkretette életét és családi boldogságát és aki miatt most itt ül a vádlottak padján. Stravolca betolakodott otthonába és rövid idő múlva már egészen nyíltan folytatta a viszonyt feleségével. Együtt utaztak az ország különböző részeiben.

Elnök: Amikor beleegyezését adta a válóper megindításába, miért fogadott el feleségétől 35.000 lejt, amely Stravolcától származott?

Vádlott: Nem kaptam semmiféle pénzt. Az írást, amelyen ezt elismerem, kikényszeríték belőlem, azzal, hogy ellenkező esetben feleségem nem egyezik bele abba, hogy fiunk nálam maradjon.

Elnök: Elismeri, hogy a válás előtt több névtelen levelet írt Stravolcának és a Porunca Vremii című lapban cikkeket jelentett meg ellene?

Tomegaru elismer a levelekből annyit, hogy azokat valóban lediktálta egyik barátjának, de nem küldte el. Később azonban eltűntek íróasztaláról.

Az elnök további kérdéseiből kiderül, hogy a vádlott megírta Stravolca ügyvédnek, hogyha nem hagy neki békét, agyonlövi. E célból már be is szerzett magának egy revolvert. Azonkívül, hogy a vádlott egyik barátjának is kijelentette, hogy lelövi Stravolcát. A vádlott az elnöknek ez

utóbbi megállapítására kijelenti, hogy a revolvert nem most vásárolta, hanem azt még a háborúból hozta haza magával, mert nagyobb összegek felett rendelkezett. Most az ügyész intéz néhány kérdést a vádlotthoz:

— Igaz az, hogy egy alkalommal felbujtatta fiát, hogy szurja le Stravolcát?

— Nem igaz!

— Az áldozat szokott-e élelmet vinni a maga házába?

— Erre nem volt szükség. De egyszer mégis hozott, hat darab osztrigát Franciaországból.

— Na az kissé kevés — állapítja meg az elnök.

— Igen, így van, — hagyja helyben Tonegaru. — Amikor én Livornoban voltam, elfogyasztottam egyszerre száz darabot is...

Tonegaru hallgatólagosan hozzájárult felesége viszonyához

Ugy a védelmet, mint a magánvád a főváros legismertebb jogászai látják el. Mindegyik olyan ügyvéd, akik csak nagyobb bűnügyekben szoktak szerepelni. A magánvád képviselői a második tárgyalási napon jutottak először szóhoz. A kérdések valóságos özönével árasztották el a vádlottat. Ezek a kérdések főleg azt a célt szolgálják, hogy bebizonyítsák:

a vádlott ügyvéd hallgatólagosan beleegyezését adta a családi háromszögbe, sőt számtalanszor ő maga is résztvevett a házibaráti autóján megtett sétakocsizásokon.

Costachescu ügyvéd (a magánvád egyik képviselője): — Emlékszik-e arra vádlott, hogy felesége az ő tudtával és beleegyezésével vásárlásokra indult Tonegaruval és hogy ez utóbbinak a monogramját maga a vádlott rajzolta ki az áldozat pizsamájában, melyet felesége varrt.

Tonegaru erre nem emlékszik. Egy másik kérdésre azonban elismer, hogy a válás története után többször is első felesége lakásán aludt.

Rendőrséghez és pénzügyigazgatóságához szóló

bejelentések, lakbér szerződések és más hivatalos nyomtatvány űrlapok

kaphatók a

Pásztor Ede cégnél

Piața Mihai Viteazul No. 4.

Rádió műsor

SZERDA

Bukarest: 7.30 Ritmikus torna, rádió híradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizállás jelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben sport hírek. 13.40: Gramofonlemez 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30: Gramofonlemez. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 18 Solomea Petrica zene-kara. 19.10 Porumbescu Ciprian a zenetörténeft. Karének szólistákkal. 20.10 Lemezek. 21.15 Felolvasás. 21.30 Fotinu Mária zongorázik. 22.05 Hírek. Tarka lemezek. 22.30 Hírek. 22.45 Vendéglői zene. 23.45 Hírek külföldre németül és franciául.

BUDAPEST I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harnagszó. — 13.05 Hanglemez. 13.30 Hírek. — 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 A rádió szalonzenekara. 15.40 Hírek. 16 Árfolyamhírek. 17.15 Diákfélóra. 17.45 Pontos időjelzés. 18 A Légvédelmi Parancsnokság közleménye. 18.20 Az 1. honvédegyezred zene-kara. 19.20 „Sibéria” Előadás 19.50 Cigányzene. 20.20 Pósa Lajos emlékest. 21.25 Hanglemezek. 22.20 Hírek, időjárásjelentés. 22.45 Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 24 Hírek francia és olasz nyelven

CSÜTÖRTÖK:

BUKAREST: 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggel hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizállás jelentés. 13.10 Déli hangverseny, közben Sporthírek. 13.40 Gramofonlemez. 14.15: Hírek időjárás jelentés, rádióhíradó. 14.30: Gramofonlemez. 15: Hírek. 16.45 Előadás. 17 Gyermekóra. 18 Szórakoztatózene. 19 Könyvek és folyóiratok. — 19.50 Felolvasás. 20.05 Bala-lajka és mandolin. 20.40 Fanea Emil román dalokat énekel. 21 Hangverseny ismertetés. 21.25 A filharmonikusok hangversenye. 23.05 Lemezek. 23.45 Hírek külföldre németül és franciául.

BUDAPEST: 7.45 Torna, gramofon, utána étrend. 11. Hírek 11.20: Felolvasás. 12.10 Vizjelző szolgálat. 13: Harangszó. utána: Cigányzene. Közben hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Zenei részletek az angol király koronázásának szertartásából. 15.40 Hírek. 16 Árfolyamhírek. 17.15 Mese. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Gazdáknak. 18.30 Hírek a montecarlo-i csillagtúra magyarországi szakaszának eredményeiről. 18.40 énekszámok. 19 Felolvasás. 19.25 „Anahuac földjén” előadás hanglemezekkel. 20.25. A rádió szalonzenekara. 21 „Vers és vas”. 21.50 Hírek. 22.15 Dohnányi Erő VIII. Beethoven-zongoraszonátaestje. 23 Időjárásjelentés. 23.05 Cigányzene. 23.50 Hírek a montecarlo-i csillagtúra magyarországi szakaszának az eredményeiről

APRÓHIRDETÉSEK

Az apróhirdetés ára szavanként 2 lei. A legkisebb hirdetés 10 szög 20 lei. A rumba igazoló-jegy szelvényei ellenében 10 szavas apróhirdetést 10 lejért közlünk. Jellegével, vagy „cim a kiadóban” jelzéssel feladott hirdetéseknek 10 lej pótdíj fizetendő. Csak válaszbélyeges érdeklődésre válaszolunk.

POSTA

Róna fényképésznél

legolcsóbb, legszebb a fénykép!!

6 drb csak 80 lei!

Ugyanaz, ami a kirakatalomban látható!

Kérem a n. é. közönséget, ne hagyja magát a konkurenciától félrevezeteni!

Boldogság jelige alatt levél van a kiadóban.

ÁLLÁS

Uilacul de Munte (Hagyköz-Ujlaki) Szövetkezet üzletvezetőt keres azonnali belépésre. Jelentkezni az igazgatóságnál ugyanott. 261

Gyakorlott serfóli nők azonnal felvételek. St. Horia 12. We-Ego cipőgyár. 256

Férfi készpénzgaranciával vidéki csomagok kikézésítésére felvétetik Str. Dumitriu Comsa 31. Gerliczy hidon át. 260

Főzni tudó zsidó mindenest keres uricsalád, nemkóser háztartáshoz. Kellemes nyugodt otthont biztosítunk. Cim a kiadóban. 259

Perfektlül főzni tudó minden szakácsnét keresünk azonnalra. Cim a kiadóban. 258

Román állampolgárnővel házasodott idegen honos kérheti tartózkodási engedélye meghosszabbítását

Bukarestből jelentik: A bevándorlási bizottság Leon Sridon államtitkár elnöklése alatt ülést tartott, amelyen szóba került a nemzeti munkavédelmi törvény 15. szakaszának az alkalmazása. — Ezek szerint mindazok, akik román állampolgárnővel kötöttek házasságot és valamely szakmában működnek, akár mint alkalmazottak, akár mint önálló iparosok és kereskedők, a tartózkodási engedélyeknek időről-időre való meghosszabbításához joguk van.

Távszónoklás rekordja

A lincselés ellen akar törvényt hozni az amerikai kormány. Sok képviselőnek azonban nem tetszik a lincselés betiltása és azért obstrukciót rendeznek. Egymás után jelentkezett már felszólalásra a távszónokok egész sora. Ezeknek azonban egyelőre még várni kell. Ugyanis Ehlander louisvillei szenátor január 14. óta beszél. Az összes üléseket kibeszéli és minden ülés végén kijelenti, hogy a következő ülésen folytatja beszédét. Kijelentette, hogy akár nyárig beszél, de nem engedi, hogy a törvény megszavazása által a négerek legyenek az urak. Beszéde közben járkál a teremben

Két fiatal csinos kiszolgáló leány felvétetik 5%, koszt, lakás. Restaurant Vasinca, Ocna Muresului. 203

Fixfizetéssel és jutalékkal ügyes ujságárusító felvétetik. Jelentkezni: Mohai János úrnál Turda, Librăria „Modern”. 244

VÉTEL-ELADÁS

Cukrászoknak tortalap, papírtálca, mignon papírok, papírszalvéták nagy választékban a legolcsóbban Pásztor Ede cég papíráruházában.

Műlépprést 30x40-eszt megvételre keresek. Április u. 9. Portás. Oradea. 257

Eladó 10 HP Ganz-motor. — Nagyossy János Viișoara (Egerbegy) j. Turda. 243

Stanio!, színes selyem, krepp és tafett-papírok legolcsóbb árban kaphatók Pásztor Ede papírkereskedésben. Piața Mihai Viteazul 4. (Nagypiac.)

KÜLÖNFELE

Multat, jelent, jövőt mondog 20 lejért és bármilyen bajában segíteni tudok. Str. Moldova 58-a Oradea. 5099

Közkivánatra

meghosszabbítva!

1 drb művészi nagytás 39 lei, 3 drb rendelésnél 3 drb művészi levelezőlapot ajándékba adunk

FOTO JULIETTA

Bulevardul Regele Ferdinand 6

Miért kell a Kisiparos Liga

A nagyváradi iparosság felismerte súlyos gazdasági helyzetét és igen helyesen igyekszik a megfelelő ipari szervezetekben, a Kisiparos Liga és Építőiparosok szövetségében elhelyezkedni és a szakmák iparosai belátták, hogy csak így védhetik meg hathatós érdekeiket, hiszen az adott viszonyok között nem csupán gazdasági érdekeik megvédéséről van szó, hanem a rendeletek alkalmazásánál felmerülő rengeteg ügyes-bajos dolgainak intézése és irányítása és helyes irányban való terelése az iparos sérelmek özöne, mely nap, nap után zudul az iparos ságra, már olyan mértékűt ölt, hogy abban senki sem lát tisztán, és éppen a fenti iparos-szervezetek azok, melyek igyekeznek ezen sérelmes intézkedések ellen minden rendelkezésükre álló eszközzel és tiltakoznak a sérelmes intézkedések ellen és a felsőbb hatóságok, figyelmét felhívni, hogy jogos sérelmüket orvosolja. — Mi volna az iparosság helyzete, ha e szervezet nem állna a rendelkezésére? Ki adná meg a felvilágosítást, és irányítást az iparosságnak.

Bizonyos, hogy még mindig nincsen meg az a hatalmasan kiépített szervezet, — mely kellően minden tekintetben megvédhetné az iparosság érdekeit, azonban ma már sokkal könnyebben megvalósítható az iparosság szervezése hiszen, mert már megvan az alapja a szervezetnek és csupán felkell rázni közönyéből még a kívülállókat és nem kell rábeszélő készség hozzá, mert az eddig elért eredmények minél jobban igazolják, hogy szükség van az iparos-szervezetre. Ami a vidéki iparosság helyzetét illeti még sokkal siralmasabbak az állapotok, hiszen a vidéki iparosság távol a várostól elszigetelten él szűkös mindennapi létért való közdelmében nem találja meg gazdasági helyzetének feljavítására a lehetőséget, ereje felmorzsolódik e létért való áldatlan harcában és ezen vidéki iparosság is kezd a maga szűk otthonában felismerni, hogy kell és szüksége van az iparosság összetartására és minden eszközzel arra kell törekedni, hogy a kapcsolatot a városi és vidéki iparosság megtalálja. Mert csak közös erővel és munkával van meg a lehetőség arra, hogy az iparosság gazdasági helyzetét javítani tudjunk.

Személyzetet tartó iparosok, kereskedők és vállalatok figyelmébe!

Mindenki tartozik személyzetét, ha csak egyetlen egy is, bejelenteni. Felvilágosítást nyújt és a szükséges nyomtatványok kaphatók a Pásztor Ede cég papírkereskedésben Oradea Piața Mihai Viteazul No. 4.

NYOMATOTT PÁSZTOR EDE CÉGNEL ORADEA